

Opvangcrisis - Dakloosheid reikt (nog) veel verder dan asielcrisis (2.2.12)

We wisten dat het zou komen. De eerste echte winterkoude is daar en... de media (en met hen het gros van de politici) ontdekken weer dat er mensen op straat zitten. En wij en zovele andere middenveldorganisaties maar waarschuwingen uitsturen in de loop van het jaar (lees er vanavond in uw warme bed ons persbericht van 13 oktober en ons persdossier van 1 april vorig jaar maar eens op na). We hadden ons voorgenomen niet mee te doen aan dit bijzonder pijnlijke circus, maar na 2 etmalen van heel veel noodcommunicatie en politiek haastwerk zien we ons gedwongen dit toch te doen.

Er moeten enkele puntjes op de i.

1. Tot mevrouw De Block er deze morgen zelf over begon in De Ochtend op Radio 1 leek het wel of de problemen met de acute nachtopvang tijdens de winter zich beperkten tot de hoofdstad. Dat die daar enorm zijn behoeft geen uitleg meer, maar zij wees er terecht op dat er ook elders in ons land nog een (enorm!) gebrek aan opvangplaatsen was en is. Alleen: het is niet ernstig nu te doen alsof men het ook daar niet had zien aankomen. Wij horen vanuit onze verenigingen al weken dat de acute opvangplaatsen voor daklozen (daar waar zij bestaan, het is een kaas met vele gaten!) nog net niet of net wel vol liepen, want 'met die zachte winter kiezen veel mensen daar niet voor' (lees: als het even in een ondergrondse garage, een portiek of voor een nachtje bij een kennis kan, dan doe je dat veel liever dan in de op veel plaatsen zéér onaangename –en soms op het randje van mensonwaardige- winteropvang voor daklozen). Nu het dan na enkele maanden bitterkoud is, barst de kruik. Wat gebeurt er met de daklozen in de vele gemeenten die geen winterplan, geen acute nachtopvang voor daklozen of veel te weinig van dat soort opvang hebben?

2. De reactie gisteren van de VVSG was tekenend. Uiteraard is het niet ernstig alle verantwoordelijkheid bij de OCMW's te leggen, ook de hogere overheden moeten hun deel van het werk doen. En ja, zeker, er zijn lokale besturen die enorme inspanningen doen, maar het moet ook gezegd dat in nog veel te veel gemeenten de paraplu wel heel snel wordt open getrokken om vervolgens zelf veel te weinig of zelfs helemaal niets te ondernemen. De kern van de zaak is dan dat iedereen de hete aardappel naar elkaar doorschuift. Van deftige werkafspraken tussen ocmw's, defensie, regie der gebouwen en allerlei andere partners (welzijn, ziekenhuizen, middenveld...) is alvast in Vlaanderen veel te weinig sprake. Afspraken over gedeelde inspanningen over de gemeenten heen voor de acute opvang van daklozen zijn er al helemaal niet.

3. Kunnen we het er ook eens over hebben waar de daklozen terecht kunnen tijdens de daguren?

4. U merkt dat wij het over de daklozen hebben. Dat is een zeer bewuste woordkeuze. Als het over acute opvang gaat zou er geen enkele vraag mogen gesteld worden over het statuut van mensen (hier en daar gebeurt dat jammer genoeg nog wel): mensen zijn mensen, op straat is op straat. Dat neemt echter niet weg dat wij ons in de berichtgeving en de verschillende reacties vanuit zowel de politiek als het middenveld gisteren en vandaag enorm ergeren aan de totale afwezigheid van debat rond de structurele aanpak van dakloosheid. Want ook daar ontbreekt het aan een lange termijnvisie, aan ingrijpende beleidskeuzes en concrete en bindende afspraken tussen de verschillende beleidsniveaus in ons land. Zo'n structurele aanpak moet integraal deel uitmaken van de strijd tegen armoede en wij roepen zowel de federale als Vlaamse overheid op om daar nu eens eindelijk werk van te maken. Mevrouw De Block kondigde een heus samenwerkingsakkoord aan met de deelregeringen. De Vlaamse regering kondigde in haar Vlaams Actieplan Armoedebestrijding al in 2010 een totaalaanpak dakloosheid aan voor deze legislatuur en stelde zichzelf al meteen enkele zeer ambitieuze doelstellingen. Het is tijd dat het er van komt én (niet onbelangrijk in tijden van begrotingsherzieningen) er moet boter bij de vis! Het Vlaams Netwerk wil graag mee overleggen over die totaalaanpak op basis van zijn expertise vanuit de verenigingen waar armen het woord nemen.

Arne Proesmans

Stafmedewerker armoedebeleid, wonen en energie
Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen